

MŰVELŐDÉS HETE – FELNŐTT-TANULÁSI FESZTIVÁL 2001 MÁJUSÁBAN

Ugyanazt az egy hetes időszakot nevezi e pillanatban kétféleképpen a két szervezet, a Magyar Népfőiskolai Társaság Népfőiskolai Intézet és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Szövetségi Iroda, s az is elképzelhető, hogy kétféle néven kerülnek megrendezésre ünnepi alkalmak. Ha így lesz, akkor valóban a civil kurázsinnak lesz köszönhető, hogy Magyarországon is megrendezésre kerül ebben az évben a Művelődés Hete / Felnőtt-tanulási Fesztivál, amely Nagybritanniában 1992-től van, és azóta már 30 országban fordul elő, mindenütt éves rendezésben.

Ha a hét állami rendezvény lesz, akkor feltehetően egy néven fog a hetes figyelem-felhívó, magát ajánló, reklámozó összejövetel és ünneppsorozat bekerülni a – remélhetőleg azután már nálunk is évente jelentkező – művelődési fesztiválok sorába.

A rendezvény úgy tekinthető, mint minden más ilyen jellegű, a kampány műfajába tartozó alkalom. Akinek van mit ajánlania, és aktuálisnak érez a saját művelődési területén egy figyelemfelkeltést, az él a lehetőséggel.

Heinz H. Meyer, a Marl-i Adolf Grimme Institut Médiaintézet projektvezetője, aki a Németországban harmadik éve megrendezett tanulási fesztiválok értelméről és tapasztalatairól adott elő, és tett lehetővé konzultációt – a Német Népfőiskolai Szövetség Nemzetközi Együttműködési Intézete Budapesti Projektirodájának meghívására, amely szervezetnek a magyar közművelődés sok hasonló rendezvényt is köszönhet –, azt érzékeltette, hogy a tanulási fesztivál nálunk olyan jellegű ünneppé tudott kibontakozni, amely nagy nyilvánosságot adott a felnőttoktatásnak. Mert egy olyan országról van szó, ahol a lakosság 55 %-a részt vesz továbbképzéseken, lehetett is a fesztivál az újabb bekapcsolódóknak szóló derűs, a kínálatot népszerűsítő ünnep. Hogy mennyire erről van szó Németországban, mutatja a felhozott példák sora, köztük a Rajnán úszkáló Tanulási Fesztivál hajó, vagy Brehmában a Tanulás Fesztivál villamosok.

Az persze, hogy a német felnőttoktatással foglalkozókat joggal érdekli, hogy mi van a 45 %-kal, amely a német népességből nem vesz részt a továbbképzéseken. Az akkor a társadalom leszakadó részét fogja képezni? Nyilvánvaló, hogy erre, amíg csak múlik rajtuk, nem adnak lehetőséget.

De mi van nálunk? Nálunk még nem rendezi a sorokat úgy a gazdaság, ahogy azt Németországban. Nálunk még nem mozgatja a gazdaság és az azt segítő politika a második, harmadik szakma tanulása, a nyelvtanulás felé a magyar népességet. Egyelőre, ahogy a művelődés területén öngerjesztéssel, és az éppen adódó, továbbvivő hullámokat meglovagolva dolgoznak magukat valamire tartó értelmiségiek – hiszen a már annak hasznát tudó nép nem jelentkezik vagy önszervezi magát újabb és újabb

művelődési alkalmakra (gazdasági kultúrát szerezni, közhasznú ismeretekhez jutni, érdekei meglátásához szükséges politikai kultúrát jelentő ismeretekhez jutni, érdekei érvényesíteni tudásához szükséges kommunikációs kultúrára szert tenni, hogy csak néhányat soroljak a sok közül), úgy az országba beáramló, vagy az országban elosztásra kerülő tőke is magukra valamit adó és kapcsolatokkal rendelkező polgármesterek településeire jut el. Ennek következménye a gazdaság esetében az, hogy a tőkeberuházás törvényeinek nem megfelelő tőkebevitel nem hoz eredményt, bizonyos esetekben ki kell vonulnia, más esetekben olyan ösztér megoldásokat hoz létre, melyek nem ösztönzik a fejlődést. Tőkét beruházni nálunk bőven van hely és lehetőség, tehát lehet próbálkozni az alföld olyan területein, ahol a munkaerő féláron megkapható, itt nincs ugyan alkalmas munkaerő, de összeszedhető, viszont a napi nyolc órában végzett munka mellett továbbra is a kultúrát meghatározó mezőgazdasági kultúra lesz a családi gazdaság meghatározóbb, tehát az iparosodást nem segítő ága. Ha a tőkeberuházás olyan ipari városban történik, ahol a magyar nagyiparnak hagyományai vannak, s alkalmas ipari munkásság, ott pedig a nyugati tőke magas bérei miatt olyan harmóniavesztést okoz (és munkásokat elszívó hatást fejt ki), amely szintén rossz hatású.

Mindezzel csak arra kívánok utalni, hogy egyelőre nálunk minden területen az mozog, amit kívülről mozgatnak, s éppen ezért végtelenül fontos, hogy minden területnek megvannak azok az emberei, akik teszik a dolgukat. (Közben persze folyton az az élményük, hogy jobban meg kellene becsülni őket, sőt a területüket is, természetesen az ország érdekében – amiben tőkéletesen igazuk van! – de egyelőre nem lehet másra számítani, mint a tevékeny ember nagyobb egészségére, aminek következtében talán megélik azt is, hogy eljutunk odáig.)

Tehát számunkra a német példa adhat ötleteket, és nagyon jóleső érzést egy eljövendő állapotra vonatkozóan, amikor a Művelődés Hete nálunk is a sokak ünnepe lesz, addig viszont mi sem fontosabb annál, mint hogy a művelődés területe ugyanúgy mutassa mindazt, amiben tevékeny és eredményes, mint teszi ezt minden más terület. Mert így legalább az arányok megnyugtatóak lesznek. A művelődés is része életünknek. És lesz majd a mainál sokkal nagyobb része is, mert nálunk a törvényszerűen bekövetkezett leszakadást (a társadalom több, mint felét) csak kívülről beavatkozva, csak a művelődés eszköztárát használva lehet majd úgy kimozdítani, hogy a társadalom egészséges lehessen.

Tehát a Művelődés Hete / Felnőtt-tanulási Fesztivál alkalom. A német tanulási fesztivál a német kollegáknak arra is, hogy összetalálkozzanak (máig már a tartományok is felfigyeltek a lehetőségre, és 20–50 intézmény együtt-

működésével jön létre a fesztivál), hogy továbbképzési intézmények együttműködési kedve és hajlandósága megerősödjön, hiszen mindez segít megújulásukban, s tevékenységük minél jobb végzésében. (Amire szükség van, amit elvárnak tőlük, s aminek végzéséért társadalmi megbecsülés és ezt reprezentáló anyagi honorárium jár.)

Nálunk a fesztivál – bármelyik variációban jön is létre – olyan művelődési szervezetek, intézmények munkabemutatója lesz, amelyek – mert egyelőre nem őket tűzi a gazdasági fejlődésnek indult ország a zászlajára – csak bizonyos mozgásterületet élvezve aktívak, tehát tevékenységük az általuk végezhetőnek egy szeletét, amit épp végeznek fogják bemutatni, ajánlani; a művelődésre mozduló rétegekből fognak ajánlókat toborozni, s egy esetlegesen nagyon sikeres fesztiválnak köszönhetően, ugyanebből a rétegből fognak újabbakat tevékenységi körükbe tartozóknak tudni.

Ennyi várható el, de nem szabad ezt kevésnek gondolni!

Lehet bemutatkozni úgy, ahogy a TIT Szövetségi Iroda tervezi, 17 erre vállalkozó egyesülete által. Oktatóik fogják ajánlani, és az elsősorban nyelveket és második, harmadik szakmát tanuló hallgatóik népszerűsíteni a TIT-et, melynek Szövetségi Irodája azért a májusi időpontot választotta ki a Felnőtt-tanulási Fesztivál Hetének, mert eredményes tanfolyami részvételükről a hallgatóik májusban, közel a kurzus-záráshoz, jobban tudnak majd nyilatkozni.

A Magyar Népfőiskolai Társaság Népfőiskolai Intézete a késői időegyeztetés miatt külön program szervezésére nem vállalkozik, májusi rendezvényeit azonban felajánlotta az országos akció számára. A Művelődés Hete elnevezéshez azonban érthetően ragaszkodik, hiszen a szervezők közül (a TIT-en kívül a Magyar Pedagógiai Társaság) ez az intézmény indukál a másik kettőnél tágabb értelemben művelődési gyakorlatot (a másik kettő szűkebben a tanításra koncentrálna), tehát ez a név jobban fedné tevékenysége tágabb jellegét.

Felteszem, hogy a művelődési házak, a művelődés különféle képpen elnevezett intézményei szintén megtalálják a módját a Fesztivál megrendezésének.

Jó lesz majd látni a helyeket és a rendezvényeket, sokat fognak elárulni 2001-ben az ország állapotáról.

A technikának köszönhetően a hét ünnepi alkalmainak helyszínei és időpontjai – legyenek ennek szervezői bármely a művelődés területén tevékenykedő szervezetek és intézmények – interneten is megjelennek.

S a fesztiválhoz újabb – külső – megerősítés: 2001 az ENSZ szerint a civilek éve, az Európai Unió szerint a nyelvek éve, Magyarországon pedig az első év lesz, amikor – 31. országként a világ országainak sorában – megtartjuk a Művelődés Hetét / a Felnőtt-tanulási Fesztivált. Amit, ha sikerül, Piróth Eszternek, a TIT Szövetségi Iroda igazgatójának köszönhetünk, aki országunk első tanulási fesztiváljával még a TIT 160. évfordulóját is méltón meg kívánja ünnepelni.

